

HRVATSKI *glasnik*

XXXVI. godina, 7. broj

12. veljače 2026.

cijena 300 Ft

FOTO: STIPAN BALATINAC

6. stranica

„Jadranske minijature“

7. stranica

„Dom(a) u obje domovine /
Otthon két hazában“

11. stranica

Pomurska popevka

14. stranica

Nenadani gost

Nedavno smo predstavili knjigu autorice hrvatskih korijena koja, među ostalim, govori i o traženju identiteta. U njezinu pitanju razlog je jasan jer su joj predci šest različitih nacionalnosti. Pokrivaju čitavu nekadašnju Monarhiju, a ona se izjašnjava Hrvaticom jer ju je odgajala baka Hrvatica za koju kaže: „Jedina osoba na svijetu s kojom sam mogla podijeliti sve, moja blizanka“. Ali nije sigurna kamo teritorijalno pripada, kojoj okolini. Zato je odlučila posjetiti sve europske gradove odakle potječu njezini predci. Radila je to kako bi uvidjela može li se možda na nekom drugom mjestu osjećati više „kod kuće“ nego u Budimpešti. U početku je stizala u gradove kao gost, a nakon 15 godina lutanja i ponovnih povrataka već ima svoja „törzs“ mjesta na kojima joj se obraćaju na domaćem jeziku. Kaže da je ona jedna druga osoba u svakom od tih gradova. Jer okolina itekako utječe na nju.

Pitanje identiteta i pripadnosti u glavama je i onih koji možda nemaju pretke različitih nacionalnosti, ali ne žive u matičnoj zemlji.

Naprimjer, ja sam rođena u zemlji koja više ne postoji, odrasla sam u sadašnjoj Hrvatskoj, a u Mađarskoj živim već više od pola života. Živim „od ljeta do ljeta“ iščekujući more, čakavski dijalekt, ispijanje kava uz duge razgovore, miris ribe i soli. I bježim s plaže kad čujem mađarski jezik. Ali isto tako, kad se vraćam u Budimpeštu i vozim se preko mosta, na drugu stranu Dunava, neizbježno mi se u kutovima usana omakne smiješak. I ovdje stignem doma. I ovaj me grad i nakon toliko godina oduševljava svojom gracioznošću. Davno je prošlo vrijeme kad sam ovdje bila samo gost. Da, ja jesam neka druga ja na jadranskoj obali, a druga na dunavskoj. Okruženje – pod kojim ne mislim samo na mjesto, nego i na ljude koji nas okružuju – utječe na to koji dio naše osobnosti dobiva prednost.

Katkad okolina negira naše vrline, podcjenjuje naš rad i trud. Katkad se zbog toga osjećamo kao da smo na krivom mjestu. Katkad smo korak do oduševljenja i odlaska. Ali onda nas iznenadi nenadani gost. Podrška izdaleka kojoj se ni u snu nismo nadali.

I onda znamo. Na dobrom smo putu. I tu pripadamo. Idemo dalje.

Kršul

GLASNIKOV TJEDAN

„Naravno, na pojedinim područjima još postoji prostor za napredak, no ondje gdje narodnosne zajednice sudjeluju u osiguravanju odgovarajućeg nastavnog kadra država zauzvrat osigurava potrebna financijska sredstva“, naglasio je ministar.

Kako je na prosinačkoj sjednici Odbora za narodnosti Mađarskog parlamenta istaknuo ministar nadležan za kulturu i inovacije u mađarskoj vladi, narodnosni odgoj i obrazovanje imaju prioritet, što se sustavno provodi i u praksi. Na najširoj razini osigurava se obrazovanje učitelja, nastavnika i odgojitelja nužno za potpunu kadrovsku obnovu narodnosnih zajednica.

„Naravno, na pojedinim područjima još postoji prostor za napredak, no ondje gdje narodnosne zajednice sudjeluju u osiguravanju odgovarajućeg nastavnog kadra država zauzvrat osigurava potrebna financijska sredstva“, naglasio je ministar.

U obnovljenom sustavu visokog obrazovanja vlada je tijekom proteklih godina izdvojila 325 milijuna forinti za izravnu potporu narodnosnim obrazovnim programima. Od 1. siječnja stipendije za studente narodnosnih studija, uvedene prije osam godina, bit će udvostručene te će se izjednačiti s Klebelsbergovim stipendijama u iznosu od 100 do 150 tisuća forinti. Pokrenut je i novi program potpore u okviru Programa Károlya Kósa. U Mađarskoj danas djeluje ukupno 169 zavičajnih kuća s narodnosnom građom, a one koje su od posebne važnosti s narodnosnog gledišta u tom su programu posebno istaknute. Također, u okviru povećanja plaća zaposlenika u sferi kulture za 15 posto u 2026. godini obuhvaćeni su i zaposlenici narodnosnih kulturnih institucija. Ministar je podsjetio i na već ugrađeno povećanje plaća od 20 posto te naglasio opravdan zahtjev da se to povećanje ne isplaćuje tek u drugom polugodištu, nego već u prvom.

U svojem obraćanju hrvatski glasnogovornik Jozo Solga zatražio je snažniju vladinu koordinaciju i potporu. Istaknuo je kako je pozitivno što je imovina preuzetih javnoobrazovnih ustanova koje održavaju narodnosne samouprave u njihovu vlasništvu. Po njegovu mišljenju, dokle god na-

rodnosne samouprave obavljaju osnivačke i održavateljske zadaće, bilo bi praktično i u skladu s načelom dobrog gospodara da i imovina kulturnih institucija koje održavaju narodnosne samouprave prijeđe u njihovo vlasništvo. Zatražio je i vladinu potporu za samouprave koje održavaju kulturne institucije ističući kako bi, po uzoru na javno-obrazovne ustanove, i one trebale dobivati dodatna sredstva za obavljanje operativnih zadaća.

Kao primjer naveo je Hrvatsko kazalište u Pečuhu, koje je Hrvatska državna samouprava uspjela otkupiti od Grada te reorganizirati u oblik društva s ograničenom odgovornošću, no imovinsko-pravna pitanja još uvijek nisu u potpunosti riješena.

Ministar je u zaključku naglasio kako je ponosan na činjenicu da Mađarska u području obrazovanja, visokog obrazovanja i kulture pruža snažnu i sveobuhvatnu potporu narodnosnim zajednicama na svim razinama. Istaknuo je da postoji prostor za daljnje unapređenje obrazovanja narodnosnih pedagoga i nastavnika te sustava stipendija. „Možemo reći da se narodnosni zahtjevi koji se pojavljuju u svakodnevnoj praksi, kako unutar ministarstva tako i u suradnji s drugim resorima, rješavaju u najširem mogućem opsegu“, rekao je.

Od 1. siječnja 2026. godine stipendije za studente narodnosnih pedagogija proširit će se na narodnosne studente općenito. Također, na Sveučilištu za kazališnu i filmsku umjetnost od 1. rujna 2026. godine pokrenut će se obrazovanje narodnosnih glumaca za pet narodnosti koje imaju stalna kazališta, 11 studenata po narodnosti. Očekuje se da taj program neće biti važan iskorak samo u osiguravanju kvalitetnog kadra za narodnosna kazališta nego će doprinijeti i radu narodnosnih zajednica u regionalnim i lokalnim medijima te na narodnosnim manifestacijama.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

Odluka o operativnoj potpori mjesnim narodnosnim samoupravama za 2026. godinu

Fond za upravljanje „Gábor Bethlen” na svojim mrežnim stranicama objavio je iznose operativne potpore iz državnog proračuna mjesnim narodnosnim samoupravama za 2026. godinu. Pritom je skrenuo pozornost na to da je iznos potpore određen prema podacima iz popisa stanovništva 2022. godine i s obzirom na podatke iz Mađarske državne riznice. Na temelju točke I. Priloga 9 Zakona LXIX. iz 2025. godine o državnom proračunu Mađarske za 2026. godinu iznos je godišnje operativne potpore mjesnim i područnim narodnosnim samoupravama **676 000** forinti.

U slučaju mjesnih narodnosnih samouprava gdje prema podacima iz posljednjeg popisa stanovništva broj pripadnika određene narodnosti premašuje 50 iznos je godišnje potpore **1 352 000** forinti.

U slučaju područnih narodnosnih samouprava gdje je u županiji (glavnom gradu) broj mjesnih (glavnogradskih okruga) narodnosnih samouprava upisanih u matični registar najmanje 10 i ne više od 20 iznos je godišnje potpore **1 352 000** forinti.

U slučaju područnih narodnosnih samouprava gdje je u županiji (glavnom gradu) broj mjesnih (glavnogradskih okruga) narodnosnih samouprava upisanih u matični registar prelazi 20 iznos je godišnje potpore **2 704 000** forinti.

Operativna potpora mjesnim ili područnim samoupravama gdje mjesna ili područna narodnosna samouprava ili udruženje narodnosnih samouprava uzdržava narodnosnu javnu obrazovnu ustanovu iznos je potpore **4 056 000** forinti.

O operativnoj potpori do 31. siječnja 2026. izdat će se potvrda.

Samouprave se mole da provjere točnost svojih podataka u objavljenom tablici i jave ako imaju bilo kakvih primjedbi što je prije moguće, a najkasnije u roku od dva dana. Ako iznos potpore ne stigne na račun do 31. siječnja 2026., mogu se prijaviti na adresu nemzetiseg@bgazrt.hu.

Potpuni popis dostupan je na mrežnoj stranici Fonda za upravljanje (bgazrt.hu) na posebnoj poveznici.

Pripremio: S. B.

Obavijest o Godišnjem planu javnih natječaja i javnih poziva za 2026. godinu

U cilju kvalitetnije pripreme i raspodjele provedbenih aktivnosti te pravodobnog informiranja potencijalnih prijavitelja Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske obavještava javnost, partnere i krajnje korisnike o Godišnjem planu javnih natječaja / javnih poziva za financiranje programa i projekata u 2026. godini iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Izmjenom plana mijenja se redoslijed raspisivanja pojedinih javnih natječaja kako slijedi:

- veljača 2026. – Javni natječaj za prijavu programa/projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2026. godinu
- ožujak 2026. – Javni natječaj za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih, poljoprivrednih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini za 2026. godinu
- travanj 2026. – Javni natječaj za prijavu programa/projekata organizacija hrvatskog iseljništva u prekomorskim i europskim državama radi ostvarenja financijske potpore za 2026. godinu.

Također se naglašava kako će se dva planirana javna poziva objediniti u jedan Javni poziv za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2026. godinu koji će biti objavljen tijekom rujna 2026.

Planirani termin objave Javnog natječaja za dodjelu stipendija studentima pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske za akademsku godinu 2026./2027. ostaje nepromijenjen te će biti objavljen tijekom prosinca 2026.

Izmjena plana raspisivanja javnih natječaja i javnih poziva za 2026. godinu provedena je radi učinkovitije organizacije provedbenih aktivnosti, ravnomjernije raspodjele administrativnih kapaciteta te osiguravanja pravodobne i kvalitetne obrade prijava.

Novi raspored objava omogućuje bolju pripremu potencijalnih prijavitelja, smanjenje preklapanja natječajnih rokova i veću preglednost postupka, dok objedinjavanje dvaju javnih poziva u jedan doprinosi pojednostavljenju procedura, ujednačavanju uvjeta prijave i učinkovitijem korištenju raspoloživih proračunskih sredstava, naglašava Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Izvor: hrvatiizvanrh.gov.hr

Odluka o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2025. godinu

Na temelju provedena 2. Javnog poziva za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2025. godinu Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske donio je 31. prosinca Odluku o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2025. godinu. Javni poziv provodi se radi promicanja veza i jačanja suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske te očuvanja i jačanja nacionalnog identiteta, zaštite prava i interesa hrvatskih zajednica, očuvanja hrvatskog jezika, kulturnog stvaralaštva i baštine te poticanja hrvatskog kulturnog zajedništva kao i pomoći ugroženim pojedincima – pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske. Sredstva u ukupnom iznosu od 1 800 000 eura dodjeljuju se kako je prikazano na poveznici: <https://hrvatiizvanrh.gov.hr/>

MEĐU PRIJAVITELJIMA IZ MAĐARSKE POTPORU SU DOBILI:

Prijavitelj	naziv projekta/potpore	odobreno (EUR)
Društvo gradišćanskih Hrvata u Ugarskoj, Hrvatski Židan	Veliki adventski koncert gradišćanskih Hrvata u Ugarskoj – polaganje vijenca kod spomen-ploče Ivana Mažuranića	3.000,00
HOŠIG Zaklada za hrvatsku prosvjetu i kulturu, Budimpešta	Vremeplov – nastup literarne i plesne pozornice HOŠIG-a u Zagrebu i Đakovu	4.000,00

Hrvatska državna samouprava, Budimpešta	Proslava 30. obljetnice utemeljenja Hrvatske državne samouprave	4.500,00
Hrvatska izvorna folklorna grupa, Budimpešta	Putevima predaka, 2. dokumentarni film	4.500,00
Hrvatska narodnosna samouprava Kukin	Očuvanje hrvatskog jezika, kulture i nacionalnog identiteta	2.250,00
Hrvatska narodnosna samouprava Šelj	Deveta ljetna škola i Četvrta zimska škola za nastavnike hrvatskoga jezika iz dijaspe	5.300,00
Hrvatska samouprava Budimpešte	Hrvatski malonogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić“	5.000,00
Hrvatska samouprava Eržebetvaroš, Budimpešta	Prijateljstvo bez granica, narodni ples u Eržebetvarošu s pobratimljenim gradom Karlovcem	4.000,00
Hrvatska samouprava Hrvatski Židan	„Prijateljstvo naroda“ u Hrvatskom Židanu	5.800,00
Hrvatska samouprava Petrovo Selo	Opremanje spomen-sobe hrvatskih književnika i kulturnih djelatnika	2.000,00
Hrvatska samouprava Staroga Budima – Bekašmeđera, Budimpešta	Produkcija hrvatske kazališne predstave u Budimpešti	3.600,00
Hrvatska samouprava Udvara	Obnova Zavičajne kuće – Hrvatskog doma u Udvaru	4.500,00
Hrvatska samouprava Velike Kaniže	Međunarodni hrvatski omladinski tjedan 2026.	3.600,00
Hrvatska udruga Podravina, Barča	Podravina 20 – tradicionalni kulturni piknik na Dravi	3.600,00
Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom Santovo	Dani hrvatskog jezika u OŠ Santovo	1.000,00
Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleža, Pečuh	Krležini slavuji na Hrvatskom dječjem festivalu	3.600,00

Koljnofsko hrvatsko društvo, Koljnof	Redovna djelatnost Koljnofskog hrvatskog društva	3.850,00
KUD „Tanac“, Pečuh	Izdavanje nove monografije o mohačkim šokačkohrvatskim narodnim nošnjama i Baština u pokretu – hrvatski ples i prijateljstvo između SAD-a, Hrvatske i Mađarske	8.000,00
Soproni „Čakav katedra“ Egyesület, Sopron	Pjesma je most – tamburom i violinom kroz Panoniju	4.000,00

Udruga mladih Hrvata – Velika Kaniža	Izdavanje albuma pomurskih pjesama i promotivni koncert	3.000,00
Zaklada za Hrvatsku osnovnu školu „Katari-na Zrinski“ Serdahel	Most znanja i prijateljstva – zajedničke vrijednosti, zajednička budućnost	2.500,00

Javna tribina Hrvatske samouprave Harkanja

U organizaciji Hrvatske samouprave Harkanja 22. studenoga 2025. održana je zakonom propisana javna tribina – susret izabраниh zastupnika s biračima. Tribina je i ove godine bila dobro posjećena, za što je zaslužan i program zajedničkog druženja uz večeru koji tradicionalno slijedi nakon službenog dijela.

Predsjednica Hrvatske samouprave Harkanja Žuža Gregeš za Hrvatski glasnik izjavila je da se proračun samouprave za 2025. godinu temelji na sljedećim potporama: potpora temeljena na zadatku od 1 880 000 Ft, potpora za djelovanje od 1 040 000 Ft, potpora Fonda „Gábor Bethlen” za VI. Susret hrvatskih zborova od 600 000 Ft te potpora Hrvatske samouprave Baranjske županije za Hrvatsko veče od 250 000 Ft. Ukupno je to 3 820 000 Ft.

Hrvatska samouprava Harkanja svoj rad usmjerava na tri glavna područja: **I. kulturni život i očuvanje tradicije, II. obrazovanje, III. vjerski život.**

I. Kulturni život i očuvanje tradicije

Predsjednica Gregeš istaknula je: „Naše su najvažnije aktivnosti na području kulturnog života i očuvanja tradicije programi organizirani u Harkanju: Tri kraja, Raznolik Harkanj, Susret hrvatskih zborova, Ljetna plesničica i Hrvatska večer. I ove godine pretplatili smo se na 15 Hrvatskih glasnika i 10 Zornica te kupili 20 Hrvatskih kalendara za 2025. godinu. Podržavamo djelatnost, troškove i nastupe Mješovitog zbora i orkestra koji svakoga tjedna održavaju jednu probu. Ove godine zbor je nastupao u sljedećim naseljima: Salanta, Đud, Kukunjevac, Martinci, Fok i Katolj. Redovito sudjelujemo i na gradskim manifestacijama poput Fašenjaka, Pozdrava proljeću, Postavljanja svibanjskog drvca, Festivala kupališta, Berbenog festivala, Martinja te na nizu adventskih programa.

Naša se zajednica svakog četvrtka sastaje – tad vježbamo za sljedeći nastup, družimo se i obilježavamo rođendane i imendane članova. Često surađujemo s njemačkom samoupravom i mjesnim institucijama.

Na Danu Hrvata, u organizaciji Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj, sudjelovalo je osmero naših pjevača, a predstavljali smo harkanjske Hrvate s 22 sudionika, među kojima je bila i naša dogradonačelnica. Na inicijativu zborovođe počeli smo i hrvatsko plesno obrazovanje u domu kulture te proces registracije kulturno-umjetničkog društva. Sudjelovat ćemo na paljenju gradskih ad-

Zamjenica predsjednice Hrvatske samouprave Harkanja Đurđa Geošić Radosnai

ventskih svijeća, na županijskoj hrvatskoj božićnoj misi te na božićnom programu u Centru Kodály. Trećeg dana Božića organiziramo misu i blagoslov vina u mjesnoj katoličkoj crkvi.”

II. Obrazovanje

Samouprava, u skladu s mogućnostima, posvećuje veliku pozornost upoznavanju hrvatskog jezika i kulture u školi i vrtiću. U vrtiću jedanput tjedno 6-8 djece predškolske dobi uči hrvatski jezik i upoznaje hrvatsku kulturu. U školi se također održavaju dva kružoka tjedno za djecu različite dobi. Jedna je učenica sudjelovala na regionalnom natjecanju recitatora u Šeljinu. Samouprava podržava i sudjeluje u zajedničkim događanjima pobratimljenih škola iz Orahovice i Harkanja.

Nekoliko puta godišnje financijski pomažu bivšim osnovnoškolcima koji trenutačno pohađaju Hrvatsku gimnaziju Miroslava Krležu u Pečuhu, osobito na svečanosti oproštaja i maturalnog izleta.

III. Vjerski život

Članovi zajednice jedanput mjesečno sudjeluju na misi na hrvatskom jeziku, na kojoj Mješoviti pjevački zbor redovito pjeva crkvene pjesme. U više su navrata pjevali i na misama u drugim mjestima, poput Đuda i Donjeg Miholjca. Sudjelovali su i na važnim crkvenim blagdanima – Križnom

putu, Velikom petku te misama na blagdan Srca Isusova. Rad samouprave svake godine počinje organizacijom misnog slavlja Tri kralja nakon kojeg slijedi koncert i prijateljsko druženje, a završava trećeg dana Božića misom i blagoslovom božićnog vina.

Na javnoj tribini, uz hrvatske birače iz Harkanja, sudjelovali su i prijatelji harkanjske hrvatske zajednice te uzvanici, među njima generalni konzul Drago Horvat, glasnogovornik Jozo Solga te velečasni, dekan i župnik Ladislav Ronta.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – Kako je na svojem Facebook profilu naveo državni tajnik za vjerske i narodnosne odnose Ureda premijera Mađarske Miklós Soltész, 26. siječnja sastao se s predsjednicima državnih samouprava Hrvata, Slovenaca, Grka i Rumunja. S predsjednikom Hrvatske državne samouprave Ivanom Gukanom te predsjednikom Slovenske državne samouprave razgovori su se vodili o planovima, predstojećim zadacima i potporama državnog tajništva u nastupajućem razdoblju.

„Kolo igra, tamburica svira...”

VELIKO BAJSKO PRELO

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Baje i Kulturnog centra bačkih Hrvata 31. siječnja održano je i tradicionalno Veliko prelo u Baji. Stoljetna tradicija jedna je od najomiljenijih godišnjih priredaba bačkih Hrvata.

Na prelu se i ove godine okupio velik broj gostiju i uzvanika. Nakon nekoliko godina ponovno je gostovao i TS „Ravnica” uz Osijek te oduševio okupljene. Osim njih nastupio je i stalni orkestar bajskog prela – Orkestar „Čabar” iz Baje, koji će ove godine proslaviti 40. obljetnicu rada.

Već po tradiciji s najpoznatijom prelijskom pjesmom, „Kolo igra, tamburica svira”, prelo su otvorili članovi KUD-a „Bunjevačka zlatna grana” u izvornoj nošnji i uz pratnju Orkestra „Čabar”. U nastavku su izveli splet prepoznatljivih bunjevačkih plesova i pjesama uz poziv u zajedničko kolo koje se, kako je to običaj u Bačkoj, najviše plesalo tijekom večeri.

U dupkom punom Hotelu Dunav okupilo se više od dvjesto gostiju i uzvanika, a ove godine tražila se karta više, što nam je potvrdila i glavna organizatorica Angela Šokac-Marković, predsjednica Hrvatske samouprave grada Baje. Kako nam uz ostalo reče, ulaznice su rasprodane već u preprodaji.

Orkestar „Čabar”

Ovogodišnje prelo uveličali su brojni uzvanici, među njima i glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj Jozo Solga, a od gostiju iz Hrvatske gradonačelnik Labina Donald Blašković.

U ime domaćina nazočne uzvanike i goste srdačno je pozdravila predsjednica Hrvatske samouprave Baje Angela Šo-

gaćuje kulturni život uz njegovanje tradicije. Time su nas zadužili naši stari.

Kako se na Bajsko prelo pozivaju i prijateljski gradovi iz Hrvatske, to je uvijek prigoda da se usuglase godišnji planovi i programi. Prema riječima Angele Šokac-Marković ove godine obilježiti će 20. obljetnicu prijateljske suradnje s Labinom i 10. obljetnicu suradnje s Biogradom na Moru.

Nakon prigodnih govora i uvodnog kulturnog programa okupljeni su mogli uživati u glazbi TS-a „Ravnica”, koji je svojim i drugim hrvatskim uspješnicama ponovno oduševio i bajske Hrvate, ali i njihove brojne goste koji su došli iz okolnih bačkih naselja. Među njima bili su predsjednici i zastupnici hrvatskih samouprava i iz drugih regija i udaljenijih mjesta. Uz zvuke tambure, omiljene melodije i pjesme, kako je to oduvijek, „igralo se i pivalo tako ko da niko nikad umrit neće”.

Program otvaranja bala

S druge strane, poslije blagdana i kraćeg odmora te početkom pokladnog razdoblja, kad tradicionalne zabave dosežu vrhunac, ljudi su željni dobre zabave i veselja, što je i mentalitet našeg naroda. To pokazuju i svakotjedna prela te subote, kad se održavaju i u dva ili čak tri naselja te privlače velik broj ljudi iz cijele Bačke.

kac-Marković. Nazočnima su se obratili parlamentarni zastupnik bajskog okruga Róbert Zsigó te generalni konzul RH u Pečuho Drago Horvat.

Svi se slažu da ova tradicionalna priredba ne okuplja samo bajske nego i bačke Hrvate iz okolnih naselja, doprinosi jačanju zajedništva i nacionalnog identiteta, obo-

Dio nazočnih

Tijekom večeri goste su naizmjenično bavljali bajski Orkestar „Čabar” i osječki TS „Ravnica”, pa je dobro raspoloženje potrajalo do sitnih sati.

S. Balatinac

Izložba fotografija „Jadranske minijature“ u povodu važnih obljetnica

Obilježavanje Dana međunarodnog priznanja Republike Hrvatske i Dana mirne reintegracije hrvatskoga Podunavlja otvorila je hrvatska pijanistica iz Našica Ana Šostar izvodeći hrvatsku i mađarsku himnu. Zbilo se to u budimpeštanskom Mađarskom muzeju trgovine i ugostiteljstva 14. siječnja 2026. u organizaciji Veleposlanstva RH u Mađarskoj.

Dio nazočnih

Događanje je moderirala diplomatska savjetnica Marina Sikora, koja je najavila govornike i predstojeću izložbu fotografija pod naslovom „Jadranske minijature“.

Prisutnima se najprije obratio ravnatelj muzeja domaćina dr. Róbert Török. On je u svojem govoru čestitao na hrvatskoj obljetnici te zahvalio Veleposlanstvu Hrvatske u Mađarskoj na organizaciji izložbe koja je jedna od brojnih hrvatsko-mađarskih suradnji u muzeju. Poručio je prisutnima: „Kad dođete u ovaj muzej kao gosti, otidite kao prijatelji.“

Nakon još jednog glazbenog djela, u kojem je Ana Šostar izvodila skladbe Dore Pejačević, prisutnima se obratio veleposla-

nika RH u Mađarskoj Mladen Andrić. „U povodu proslave obilježavanja Dana međunarodnog priznanja Republike Hrvatske i Dana mirne reintegracije hrvatskoga Podunavlja zahvaljujem vam što ste s nama danas u ovom budimpeštanskom muzeju. Osjećamo kako su glavne aktivnosti muzeja lijepo isprepletene s temom međunarodnih odnosa, ali i hrvatskoga Jadrana. Ta dva datuma zaista ostaju stvarna uporišta današnje moderne Hrvatske. Niz sigurnosnih izazova traži našu punu pozornost, uključenost i pripravnost. Kao punopravni član EU-a i NATO-a Hrvatska je ovdje, ondje i svagdje uz ostale zemlje članice, danas napose s Ukrajinom. Sretan sam što večeras možete osjetiti dio hrvatske atmosfere i kulture koje donose briljantna pijanistica Ana Šostar i izložba fotografija jadranskih motiva Tončija Staničića. On je jedan od najdjelotvornijih hrvatskih veleposlanika, a sad i osobit fotograf.“

Prisutnima se obratio i sam autor izložbe „Jadranske minijature“ Tonči Staničić, koji ističe kako mu fotografija pomaže da svijet

gleda drugim očima. Rodom Splitsanin, pravnik, bivši veleposlanik u Bugarskoj, Srbiji, BiH i Rusiji bavi se fotografijom od malena, još otkad je kao dijete od oca dobio prvi ozbiljniji fotoaparat. U ovoj prigodi izložen je izbor fotografija koje prikazuju ambijent Jadrana uz motive poput galebova, zalaska Sunca, morskih valova, konopaca, barki...

Veleposlanik Mladen Andrić i Tonči Staničić

Tonči Staničić već je imao izložbe poput „Onako usput“, „Korak iza stvarnosti“, „Bosna i Hercegovina i druge priče“. Na platformi Flickr može se pogledati autorovih 60-ak albuma i gotovo 5000 fotografija.

Nakon izložbe, koja ostaje izložena do 30. siječnja 2026., uslijedio je domjenak i druženje.

Na izložbi je prisustvovao i predsjednik HDS-a Ivan Guban.

Kršul

TUKULJA – Još u siječnju 2025. godine Hrvatska samouprava Tukulje imala je priliku kupiti nasljedstvo Mihály Milkovicsa, ujaka Mije – tamburu iz 1975. godine koju su tad i predstavili publici i zasvirali je. Uvodnu točku tad je odsvirao njegov rođak István Szajácsán. Kao što mnogi znaju, Mijo Milković rođen je u Tukulji 1893. godine. Bio je briač i tamburaš, kao i otac i punac mu. Godine 1974. nagrađen je nagradom „Népművészeti mester“ („Majstor narodne umjetnosti“). U Tukulji ima Hrvata svih generacija te brojnih svirača i plesača koji su talentirani i predani tradiciji te smatraju da je važno nastaviti s njegovanjem baštine rackih Hrvata. Postoje i mladi ljudi koji su zainteresirani za baštinu.

ZAGREB – Opera HNK-a u Zagrebu u veljači 2026., pod glazbenim vodstvom šefa dirigenta Piera Giorgija Morandija, ostvaruje jednu od najvećih međunarodnih koprodukcija sezone. Izvedena će biti Verdijeva „Aida“ u režiji Marija Pontiggia koja nastaje u suradnji s Teatrom Massimo iz Palermo i Nacionalnog kazališta Csokonai iz mađarskog Debrecena. Na svečanoj izvedbi u užujku nastupit će zvijezda svjetskih opernih pozornica Stefano La Colla u ulozi Radamesa. Ista produkcija bit će predstavljena i na međunarodnoj platformi OperaVision, čime će biti dostupna globalnoj publici preko besplatnog prijenosa koji se ostvaruje uz potporu Europske unije.

Vukovarska djeca – romani o Vukovaru

U Hrvatskom klubu Augusta Šenoe 17. studenoga 2025. u organizaciji Katedre za hrvatski jezik Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, Hrvatskog kluba Augusta Šenoe i Hrvatske samouprave Pečuha održana je književna večer s recentnim hrvatskim književnicima Ivanom Bodrožić i Igorom Belešom. Razgovaralo se o književnosti i dvama romanima – o romanu Ivane Bodrožić „Hotel Zagorje” i romanu Igora Beleša „Listanje kupusa”. S uglednim hrvatskim književnicima razgovor je vodio lektor na Katedri za hrvatski jezik Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu Boris Kiš.

Kao što djetinjstvo uvelike obilježava naš život, tako je i tragedija Vukovara obilježila život Ivane Bodrožić i Igora Beleša, koji su svoj svijet djetinjstva i odrastanja opisali u gore navedenim romanima. Vukovarski prognanici čiji su očevi sudjelovali u obrani Vukovara – Ivanin je nestao i do danas mu se ne zna trag – kroz oči djeteta pričaju svoju priču o svijetu odrastanja. I to ne s gorčinom, nego s vjerom u dječji svijet koji ne poznaje razlike i koji vjeruje u budućnost.

Odrasli su u hotelima nakon progona iz Vukovara – Ivana u Hotelu Zagorje, a Igor u hotelu u Crikvenici. Oboje su za temu svojih romana uzeli progonstvo, odnosno Vukovar. Igor Borovo, a Ivana Vukovar. To su mjesta njihova rođenja, mjesta koja su morali napustiti i mjesta u kojima su ostajale prazne stolice već od početka 1991. godine.

U zanimljivom razgovoru doznali smo čime se bave, na kojim projektima trenutačno rade, kakve formalne obrazovne putove imaju te da se po njihovim knjigama planiraju snimati filmovi. Doznali smo kako će se ubrzo snimati dugometražni igrani film po romanu „Listanje kupusa”, a prava su snimanja filma po Ivaninu romanu u Americi. Tko zna, možda se i nađe zainteresiranih filmadža. Njezin je roman preveden na 17 jezika, a Igorov se prevodi na nekoliko. Najavljena je i predstava prema tim dvama romanima u Pečuhu.

Hotel Zagorje

„Hotel Zagorje” ispriповijedan je iz perspektive djevojčice koja od ljeta 1991. odrasta u izbjeglištvu. S majkom i bratom te mnogim drugim izbjeglicama, mahom iz Vukovara, živi u nekadašnjoj političkoj školi žudno iščekujući vijesti o nestalom ocu s jedne strane i rješavanju stambenog pitanja s druge strane. No to odrastanje, kao i svako drugo, prožeto je ispitivanjem granica, prvim pijanstvima, odlaskom u školu pa poslije u učenički dom i veliki grad, bivanjem drugotnim, traženjem identiteta te velikim iskoracima iz vlastitih svjetova i predrasuda.

Potresan roman „Hotel Zagorje” Ivane Bodrožić i danas nas, u vremenima nestabil-

Boris Kiš, Ivana Bodrožić i Igor Beleš

nosti i ratova, podsjeća koliko smo krhki, a opet snažni, koje su granice empatije i kako lako oni koje smo sažalijevali postaju smetnja. Moćan je to roman koji govori o obitelji i prijateljstvu, licemjerju politike, snazi pojedinca da se nosi s nedaćama, ali nadasve o odrastanju koje i u najtežim uvjetima može biti sretno i nesretno istodobno. „Hotel Zagorje” Ivane Bodrožić suvremeni je klasik hrvatske književnosti, roman koji o našem ratu progovara iz perspektive onih na kojima se sve i slomilo. (*fraktura.hr*)

Listanje kupusa

„Listanje kupusa” Igora Beleša antiratni je roman o djetinjstvu u vihoru rata. Donosi se dirljiva priča o petero jedanaestogodišnjaka koji, suočeni sa zagonetnim nestancima i užasima rata, pokušavaju razotkriti istinu. Kroz njihove oči promatramo kako rat oblikuje djetinjstvo i ruši iluzije. Goran, Zoran, Bojan, Dragan i Nikolina zajedno provode vrijeme od škole do kuće i u njihovim se odnosima naslućuju složeni međuljudski odnosi u gradu koji ubrzava na putu bez povratka. Nakon što iz njihovih škola i ulica naglo počnu nestajati srpska djeca, ekipa kreće u akciju istraživanja uzroka neobjašnjivih promjena u društvu, a posebno u ponašanju i govoru njihovih ukućana. Kad nestane i Goran, stvari se zakompliciraju jer su odlučni doznati što se dogodilo. To za sobom

povlači niz događaja kao kulu od karata koja se urušava. Realnost od koje ih štiti dječja naivnost tad im konačno kuca na vrata.

Branka Pavić Blažetin

TRENUTAK ZA PJESMU

U suton

*U suton, kada prve zvijezde
I prve gradske lampe sinu,
Kad ljubavnik o dragoj sanja,
A pijanica o svom vinu —*

*Ja tiho hodam pored kuća
U kojima se svjetla pale;
Sva zla, i nevolje, i sumnje
Najednom budu posve male.*

*I smiješim se u meki suton,
Od zapaljenih zvijezda svečan,
I osjetim dubinu svega,
I da je život vječan — vječan.*

Dobriša Cesarić

HRVATSKA KNJIŽEVNA PANONIJA VIII. U BUDIMPEŠTI

U organizaciji Neprofitnoga poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica” i Društva hrvatskih književnika, Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, te u suradnji sa Znanstvenim zavodom Hrvata u Mađarskoj, Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata, Hrvatskim štamparskim društvom, HOŠIG-om (Hrvatskim vrtićem, osnovnom školom i đačkim domom iz Budimpešte), Panonskim institutom Pinkovac, Općinom Tovarnik i Srednjom strukovnom školom Antuna Horvata iz Đakova u Budimpešti je 27. i 28. studenoga 2025. održana Hrvatska književna Panonija VIII. Prva Hrvatska književna Panonija održana je 15. svibnja 2018. godine također u Budimpešti. Motor pokretač njezinih događanja i danas ostaje dopredsjednik DKH-a i predsjednik DHK-a, Ogranka slavonsko-baranjsko-srijemskog, Mirko Čurić, dok se manifestacija održava i pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Ovogodišnji program počeo je posjetom Sveučilištu Loránd Eötvös u sklopu projekta „Tragom hrvatskih velikana koji su studirali u Budimpešti” (Ljudevit Gaj, Josip Juraj Strossmayer, Janko Tombor, Ante Starčević, Eugen Kvaternik...). Večernji dio nastavio se u prostorima Croatice. Okupljene, među kojima je bio i predsjednik HDS-a Ivan Guban, pozdravili su ravnateljica Croatice Timea Šakan-Škrilin i dopredsjednik DKH-a Mirko Čurić. Za glazbeni okvir pobrinuo se Tamburaški orkestar „Koprive” iz Petrova Sela.

Slijedio je Okrugli stol „Hrvatsko-panonska književna, časopisna i manifestacijska godina (2025.) u Hrvatskoj, Mađarskoj, Austriji, Srbiji i Bosni i Hercegovini”. Na okruglom stolu sudjelovali su Tereza Grandić (Hrvatske novine – gradišćanski Hrvati), Timea Šakan-Škrilin (Croatia), Josip Bako (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata), Vidan Janjić (Matica hrvatska Orašje), a razgovor je moderirao Mirko Čurić.

Potom je ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj dr. sc. Stjepan Blaže-

U Croatici sa sudionicima Hrvatske književne Panonije VIII.

tin održao dvadesetominutno predavanje „László Krasznahorkai: Kratki portret nobelovca iz Budimpešte”. U glazbenom predahu nastupila je solistica, učenica 11. razreda HOŠIG-a, Lilla Bendjeskov.

Večer se nastavila programom „Književna riječ hrvatsko-panonska” – književnim čitanjima autora iz Hrvatske, Mađarske,

Austrije, Srbije, Bosne i Hercegovine. Sudjelovali su Darija Agičić Mataić, Stjepan Blažetin, Mirko Čurić, Andrija Handler, Robert Hajszan, Siniša Matasović, Ivan Sokač, Branko Tompić i Sanja Domenuš. Nakon čitanja otvorena je izložba fotografija „Najljepša slika Božića – freske u Strossmayerovoj katedrali” te je upriličeno razgledavanje izložbe „30 godina Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj”.

Drugi dan programa održan je u HOŠIG-u (Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đačkom domu). Učenici HOŠIG-a i učenici Srednje strukovne škole Antuna Horvata iz Đakova sudjelovali su u programu MasterChef HOŠIG, natjecanju u pripremi toplog obroka. Istodobno su se održavale slikarske, fotografske i frizerske radionice za učenike HOŠIG-a. Dan je ostvaren u sklopu HOŠIG-ova Tjedna hrvatske kulture.

Točno u podne u školskoj auli izveden je program „Košara darova” – folklorni nastup učenica zagrebačkog Učeničkog doma „Marija Jambrišak”, nakon čega su dodijeljena priznanja sudionicima MasterChefa HOŠIG i autorima najljepših frizura. Program je završio kušanjem slatkih proizvoda Srednje strukovne škole Antuna Horvata.

Branka Pavić Blažetin

Bogatstvo...

Dio sudionika Hrvatske književne Panonije VIII. posjetio je Sveučilište Loránd Eötvös

Obilježena 20. obljetnica Vjerske i kulturne udruge šokačkih Hrvata u Vršendi

Hrvatska samouprava Vršende te Vjerska i kulturna udruga šokačkih Hrvata u subotu 20. prosinca 2025. obilježile su 20. obljetnicu utemeljenja šokačke udruge te se prisjetile 35. obljetnice katoličkog časopisa „Zornica” misnim slavljem, susretom crkvenih zborova i kulturnim programom.

Nakon okupljanja u klupskim prostorijama udruge misno slavlje u župnoj crkvi predvodio je mohački župnik dekan vlč. Ladislav Bačmai, a s njim je služio vlč. Szebasztián Mihovics.

„Advent je vrijeme da otvorimo srca, da u malim svakodnevnim stvarima, dobročinstvu, ljubavi, strpljenju, kao što je Marija čekala Isusa s ljubavlju i radošću, i mi čekamo u svojim domovima i srcima. Marija nas također uči koliko je važno čuvati i voljeti svoj jezik. Ona je čuvala riječi svoga naroda, molitve svoga doba, pjesme koje su se prenosile s koljeno na koljeno... Isto tako kada mi govorimo i prenosimo svoj jezik djeci i mladima, čuvamo svoju vjeru i identitet. Naš jezik most je između prošlosti, sadašnjosti i budućnosti”, istaknuo je uz ostalo u svojoj prigodnoj propovijedi vlč. Bačmai. Misu je pjevanjem uljepšao muški pjevački zbor HOPGD „Zrinski” iz Osijeka u pratnji TS-a „Misija”.

Folklori ansambl „Baranja”

i izdavanju katoličkog časopisa koji je nastojao pratiti vjerski život Hrvata u Mađarskoj te svima koji su podržavali list, slali napise i fotografije.

Uslijedio je koncert crkvenih zborova uz sudjelovanje Pjevačkog zbora „Snaše” iz Pogana, Pjevačkog zbora „Karašica” iz Katolja, Mješovitog crkvenog pjevačkog zbora šokačkih Hrvata iz Santova te HOPGD-a „Zrinski” iz Osijeka i adventske crkvene pjesme. Susret je zaključen zajedničkom izvedbom pjesme „Radujte se narodi” u pratnji TS-a „Misija” iz Pečuha.

Parlamentarni glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj Jozo Solga obratio se nazočnima

Nakon mise obilježena je i 35. obljetnica Zornice uz prigodne riječi predsjednice Hrvatske samouprave Vršende Marijane Balatinac dr. Al Emad i urednice katoličkog časopisa Milice Klaić Tarađija. Kako je ona naglasila, upravo na Božić prije 35 godina izišao je prvi broj Zornice, a bilo je to vrijeme kad se slobodnije moglo govoriti o vjeri i živjeti vjeru. Zahvalila je svima koji su doprinijeli pokretanju

Brojni okupljeni u vršendskom Domu kulture

Susret je završio u mjesnom Domu kulture kulturnim programom u kojem su sudjelovali Folklori ansambl „Baranja” iz Pečuha, MPD „Bocanjevački pajdaši” i TS „Misija” uz druženje i zajednički ručak sudionika.

Svojom nazočnošću svečanost su uveličali generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat i parlamentarni glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj Jozo Solga. Uz obraćanje organizatorima i sudionicima te čestitke domaćinima uručili su prigodne darove u povodu 20. obljetnice šokačke udruge.

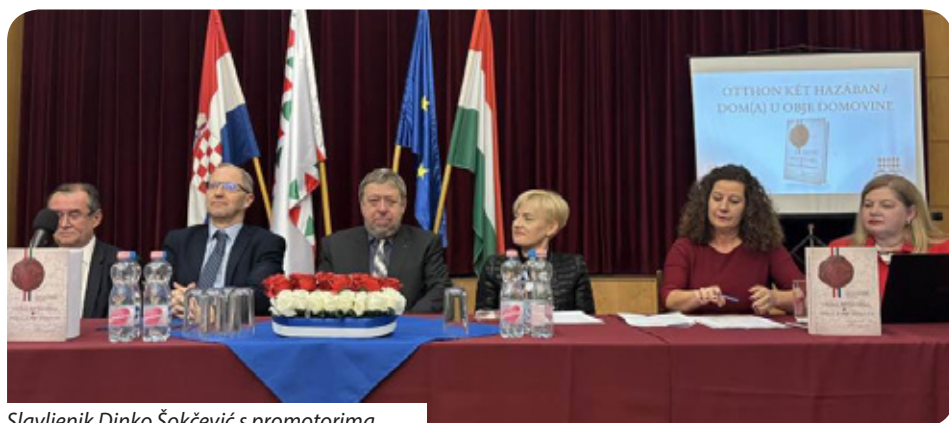
S. B.

Na svetoj misi

Budimpeštanska promocija zbornika u čast Dinku Šokčeviću

U organizaciji Hrvatske samouprave Budimpešte i Nefitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatia“ 16. siječnja 2026. godine u Kazališnoj dvorani sjedišta Hrvatske samouprave Budimpešte predstavljen je dvojezični zbornik „Dom(a) u obje domovine / Otthon két hazában“. Zbornik su u čast Dinku Šokčeviću priredili njegovi bivši učenici, suradnici, kolege. Idejni su inicijatori zbornika Ana Lehocki-Samardžić i Szabolcs Varga, koji su se u jednom nevezanom razgovoru prošle godine prisjetili Dinkova 65. rođendana i odlučili zbornikom proslaviti i zahvaliti Dinku na njegovu velikom doprinosu na području povijesne znanosti, likovne umjetnosti, etnologije, književnosti i prevođenja.

Slavljenik Dinko Šokčević s promotorima

Prisutnima se na promociji obratila ravnateljica Zaklade za hrvatsko školstvo u Mađarskoj Timea Bockovac: „Objavljeni tekstovi ne odražavaju samo glavne smjerove jedne znanstvene karijere nego i slojevitost životnog puta Dinka Šokčevića. U njima se prepoznaju njemu svojstvena intelektualna otvorenost, inovativnost u postavljanju istraživačkih pitanja te sklonost izboru i razradi tema koje popunjavaju važne praznine u znanstvenom diskursu.“

Proces rada na ostvarivanju zbornika trajao je godinu dana. Nakon uvodnih tekstova (na mađarskom i hrvatskom jeziku) u zborniku su objavljena 33 znanstvena rada koje potpisuje 36 autora. Autori dolaze iz Pečuha, Osijeka, Zagreba, Dubrovnika i Budimpešte te djeluju u znanstvenim institutima, istraživačkim centrima i obrazovnim ustanovama koje su na više razina povezane sa slavljenikom. Od ukupnog broja priloga 20 je napisano na hrvatskom i 13 na mađarskom jeziku, što ukazuje na slavljenikovu usmjerenost mađarsko-hrvatskom znanstvenom dijalogu. Urednici su Tímea Bockovac, Stipica Grgić, Ana Le-

hocki-Samardžić i Szabolcs Varga. Izdavači su Zaklada za hrvatsko školstvo u Mađarskoj, Institut za jezik Glotta, Hrvatski institut za povijest, Institut za istraživanje povijesti Centra za istraživanje humanističkih znanosti Sveučilišta Loránd Eötvös. Izdavanje je tiskala Croatia Nonprofit Kft., a ostvareno je uz potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH, Hrvatske državne samouprave te Hrvatskog instituta za povijest.

U ime ELTE-a i BTK-a ravnatelj Antal Molnár u svojem je govoru istaknuo kako Dinka Šokčevića ne zanimaju samo određeni zanimljivi momenti hrvatske, mađarske ili europske povijesti nego ga zanima cjelovitost hrvatskoga svijeta: povijest, jezik, književnost, umjetnost, odnosno sve pojavnosti kulture. Podcrtao je: „Uz sve to strastveno gradi mostove između dva naroda, mađarskog i hrvatskog, jer oba zajedno predstavljaju njegov identitet. To je pojam za sebe, svojevrzni ‘Dinkov efekt’.“

Ravnateljica Institut za jezik Glotta iz Osijeka Ana Lehocki-Samardžić otkrila je kako neki od autora zbornika još uvijek

čuvaju potpis profesora Šokčevića u svojem indeksu i još se uvijek služe bilježnicama s njegovih predavanja kao osnovom za istraživanja i znanstvene rasprave. „On je studentima prenio svoj pristup znanstvenoj i nastavnoj djelatnosti, slobodu mišljenja i otvorenost prema drugome, prema drugačijem, jer najčešće upravo u tome leže pravi odgovori i rješenja na mnoga pitanja i probleme zatvorene jednodimenzionalnim misaonim procesima“, zaključila je profesorica Lehocki-Samardžić.

Dio nazočnih

U budimpeštanskoj promociji zbornika sudjelovali su (osim već spomenutih) u ime HAZU-a Damir Karbić te ravnateljica Croatice Timea Šakan-Škrin. U kulturnom dijelu programa svirao je Valér Hegedűs na klavijaturi, a poeziju i prozu na hrvatskom i mađarskom jeziku izvodio je predsjednik samouprave domaćina Stipan Đurić.

Kršul

„Ovako kuhamo mi“

U organizaciji Hrvatske samouprave Izvara, potaknut uspjehom prošlogodišnjeg događanja, 24. siječnja u Izvaru je priređen II. festival hladnetine i rakije. Izvarski dom kulture ispunio se brojnim gostima koje su domaćini, kako i priliči ovakvoj priredbi, dočekali s čašicom domaće rakije.

Natjecatelji su na ocjenjivanje donijeli svoje već pripremljene hladnetine, a bogat kulturni program dao je cijelom danu okvir pravog slavlja, druženja i susreta. U Izvaru su se toga dana ponovno susreli prijatelji i suradnici s obiju strana Drave potvrđujući bliskost i povezanost zajednica koje dijele istu tradiciju.

Najbolju hladnetinu pripremila je ekipa „Izvar – kraj sela“, čija je glavna kuharica bila Marika Miháldinecz. Drugo mjesto osvojila je ekipa Hrvatske samouprave Bojeva, dok je treće mjesto pripalo ekipi Kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“. Kao nagradu za prvo mjesto pobjednička je ekipa dobila vrijednu nagradu – tovljenu svinju.

Najbolji kuhari

Hrvata, novodoseljene Hrvate, ali i brojne simpatizere. Uz zajedničke zanimljive i sadržajne programe, izlete i hodočašća okuplja se i do šezdesetak sudionika iz Izvara i okolnih mjesta.

Prijatelji iz Ferdinandovca

U kategoriji rakija prvo mjesto osvojila je rakija Ferenc Szűcsa, drugo mjesto pripalo je rakiji Ilone Gulyás Pápics, dok su treće mjesto podijelili Szilárd Hollósi i Tamás Pandur.

U programu su uz domaćine, Pjevački zbor Izvara, sudjelovali i Pjevački zbor iz susjednog i prijateljskog Bojeva, zatim Pjevački zbor iz Virovitice, pjevački zbor Zajednice Mađara Virovitičko-podravске županije, Pjevačko društvo „Ferdinand“ i HKUD „Frankopan“ iz Ferdinandovca, združeni zbor KUD-a „Podravina“ i KUD-a „Drava“ te Tamburaški sastav „Misija“.

Hladnetine

Najzahtjevniji posao toga dana imao je stručni žiri, koji je morao odabrati najbolju hladnetinu i najbolju rakiju. Zadatak nije bio nimalo lak – rijetko se na jednom mjestu može kušati toliko razno-likih okusa i recepata, od kojih svaki nosi osobni pečat i obiteljsku tradiciju.

Ocjenjivački sud

Večera za sve nazočne bila je, naravno, podravska hladnetina, a rakije je bilo, kako bi se reklo, svakakvih fela. Za dobro raspoloženje pobrinuli su se brojni tamburaši koji su pjesmom i zvucima tambure osigurali veselo i dugo druženje.

Festival „Ovako kuhamo mi“ još je jednom pokazao da se tradicija najbolje čuva kad se živi – za stolom, u pjesmi i u zajedništvu.

Branka Pavić Blažetin

Izvršni domaćini s izvrsno skuhanom hladnetinom

Nekada, uoči Prvog svjetskog rata i u razdoblju između dvaju svjetskih ratova, u Izvaru su većinu stanovništva činili Hrvati. Iako su se s vremenom u velikoj mjeri asimilirali, Hrvatska samouprava Izvara na čelu s Klarom Kovač i danas okuplja zajednicu – potomke izvarskih

Mala stranica

VJERUJ U LJUBAV...

Pjesma Olivera Dragoljevića „Vjeruj u ljubav”, koja nosi poruku da bez ljubavi ne vrijedi živjeti, pravi je pogodak za Valentinovo. Je li riječ o ljubavi između zaljubljenog para, unutar obitelji, u prijateljskoj zajednici, između životinje i čovjeka – potpuno je svejedno. Važno je samo da čovjek osjeti ljubav koja ga potiče na dobrotu, dobra djela, pažnju prema drugima. Ljubav i nas „obične” ljude inspirira na mnogo toga, a umjetnici to doživljavaju još intenzivnije i često u ljubavi pronalaze inspiraciju za svoja djela. Možda se to najčešće događa kod glazbenika – osjećaj ljubavi od davnina su pretakali u stihove, pjesme, poeziju... Mnogo hrvatskih pop i rock-pjesama govori o ljubavi, a njihovi tekstovi i glazba u nama bude osjećaj ljubavi. Odgonetnite što je naslov popularne hrvatske pjesme i tko je izvodil!

1. „Ja i ti, mi smo vezani zauvijek istim snom.
Putevi na kojima nema stanica vuku me
Do tebe, do tvojih zjenica” _____

2. „I ove suze na licu tvom,
ostala si uvijek ista,
jedina žena na putu mom,
ostala si uvijek ista” _____

3. „Pogledaj u mene
Ako nas tužne jutrom probude,
Ja čuvam osmijeh za tebe” _____

4. „Samo ti
sve tajne znaš o meni, moja ljubavi,
sve ono što sam ja,
Samo ti
ti jedina si sreća mojoj istini,
mojoj ljubavi.” _____

5. „Ti si srebro, ti si zlato,
I bogatstvo kojeg nema,
Mog života smisao si ti.” _____

6. „Ti znaš da ja nisam
Od velikih riječi,
Ono što osjećam
Teško je reći,
Ipak, želim da znaš,
Volim te.” _____

7. „Ka brod na stinu nasukan
ljubavlju tvojom privezan
i ne bi dalje,
samo nek' traje,
nekatraje.” _____

Valentinovo – 14. veljače

Valentinovo je danas postalo dan kad parovi međusobno izražavaju ljubav i naklonost. U našem komercijalnom društvu trgovine su pune raznih predmeta i slatkiša sa simbolima ljubavi, pa se za taj dan najčešće poklanjaju cvijeće, čokolade ili neki slatki predmeti. Međutim, možda su trajniji pokloni koji nude zajednički doživljaj, npr. zajednička večera, izlet, zajedničko planinarenje ili neka zajednička sportska aktivnost. Valentinovo, dan svetog Valentina, predstavlja povezanost raznih tradicija i kulturnih utjecaja koji su se tijekom povijesti mijenjali. Podrijetlo toga dana često se povezuje s likom svetog Valentina, kršćanskog svećenika iz 3. st. koji je poznat po tome što je, unatoč zabrani, tajno vjenčavao parove. Njegova hrabrost i predanost ljubavi učinili su ga simbolom ljubavi i romantike. Osim u kršćanskoj tradiciji Valentinovo ima korijene i u starim rimskim običajima, osobito u festivalu Lupercalia, koji se održavao sredinom veljače. Taj poganski festival slavio je plodnost i ljubavne veze, a tijekom njega mladići i djevojke birali su jedno drugo uz razne rituale. S buđenjem prirode povezuje se i vjerovanje da se ptice tog dana „vjenčaju”. Naime, u to vrijeme ptice počinju graditi svoja gnijezda i sve se više čuje njihov cvrkut. Ptice su se smatrale simbolom ljubavi i vjernosti. Kako god se slavilo Valentinovo, oduvijek je bilo povezano s najljepšim osjećajem – ljubavlju. Tijekom povijesti spojili su se kršćanski i poganski običaji te je stvorena tradicija koja se razvijala i prilagodila različitim kulturama.

ZA PAMETNE I PAMETNICE

Obojite sliku prema zadanim brojevima i bojama!

POMURSKA POPEVKA SE NJEGUJE

Hrvatska samouprava Sepetnika prvi je put 2006. godine priredila Susret hrvatskih pomurskih zborova, a tad se uz priredbu vezala i humanitarna akcija. Naime, prikupljala su se sredstva za obnovu sportske dvorane koja je izgorjela. Susret zborova bio je toliko uspješan da je otada održan svake godine. Pretkraj prošle godine također su se okupili zborovi i tamburaški sastavi iz pomurskih naselja kako bi negovali glazbenu baštinu pomurskih Hrvata. Predsjednica Hrvatske samouprave Sepetnika Mária Metz posebno je zahvalila sudionicima susreta na odazivu i naglasila kako prisutnost hrvatskih kulturnih udruga iz cijele regije jača zajedništvo hrvatske zajednice te pomaže malobrojnoj hrvatskoj zajednici u Sepetniku da očuva svoj identitet.

Predsjednica Hrvatske samouprave Sepetnika Marija Metz

Veseli zbor

Svaka pomurska kulturna organizacija već zna da će se krajem godine u Sepetniku održati kulturna smotra kojom se neguje pomurska glazbena kultura. To je prigoda da zborovi i tamburaški sastavi predstave svoj napredak u djelovanju, poslušaju i pogledaju repertoar pjesama drugih, razgovaraju o nastupima te da se dogovore za međusobna gostovanja. U Sepetniku od samoga utemeljenja hrvatske samouprave djeluje hrvatski pjevački zbor pod imenom „Veseli zbor“. Iako se među članovima teško nađe osoba koja govori hrvatski jezik, hrvatske pjesme vrlo lijepo pjevaju i zanimaju se za hrvatsku kulturu te dobro surađuju s drugim hrvatskim pomurskim zborovima. Pjevački zbor iz Sepetnika ima i prijateljsku kulturnu suradnju s KUD-om „Zrin“ iz Legrada (R. Hrvatska). Veseli zbor vodi izvrсна učiteljica glazbene umjetnosti Laura Tanczos, koja je tijekom prošle godine održala vrlo uspješnu pjevačku radionicu za sve pomorske zborove.

Na susretu pomurskih zborova gledatelji, a i sudionici, mogli su uživati u mnoštvu pomurskih pjesama. Hrvatski zbor „Veseli zbor“ nastupio je u pratnji kaniškog Tamburaškog sastava „Mužikaj“. Serdahelski Mješoviti pjevački zbor „Mura“ u svojim redovi-

ma ima nove članove, pa se to čuje i po jačini glasa. Njihov rad u njegovanju hrvatske popevke, običaja i kajkavskog narječja se nastavlja. Glazbenu pratnju daje im Tamburaški sastav „Pomurske žice“. Pjevački zbor

poravski Hrvati. Pjevački zbor „Ružmarin“ iz Kerestura ovaj se put predstavio s dalmatinskim melodijama. Mlinarački Pjevački zbor „Joška Vlašić“, kao i uvijek, u prekrasnoj pomurskoj narodnoj nošnji nastupio je u pratnji citeraša kojima se pridružio i harmonikaš. Članovi Mješovitog pjevačkog zbora iz Velike Kaniže podrijetlom su iz pomurskih naselja i, bez obzira na to što žive u gradu, nisu zaboravili svoje korijene. Susreti su prilika da se sretnu s prijateljima sa sela, razgovaraju o mladenačkim danima te da zajedno pjevaju. Svaka je popevka s pozornice praćena pjevanjem publike. Posebnu glazbenu točku izveli su svi tamburaški sastavi: TS „Kittica“ iz Kerestura, TS „Pomurske žice“ iz Serdahela i TS „Mužikaj“ iz Velike Kaniže.

Susret u Sepetniku i ovaj je put dokazao kako pomurska popevka još neće „izum-

Pjevački zbor „Joška Vlašić“

„Petripske ružice“ također je uspio pomladiti svoj sastav – prošle godine uključile su se nove članice koje rado pjevaju hrvatske popevke, a nekoliko njih upisalo se i na tečaj hrvatskog jezika koji organizira Hrvatska samouprava Zalske županije. Ples i popevku na visokoj razini neguje Kulturno-umjetničko društvo „Sumarton“. Dok su pjevači pjevali vrlo stare pomurske popevke, plesači su predstavili pomurskoj publici kako plešu

rijeti“ u pomurskim naseljima jer ima dosta onih koji je rado neguju. Sudionicima smotre obratio se parlamentarni zastupnik Péter Cseresnyés te im zahvalio na njegovanju pomurske glazbene kulture. Obratio se i načelnik Sepetnika Szabolcs Gergály te zahvalio Hrvatskoj samoupravi Sepetnika na organizaciji hrvatskih programa kojima se obogaćuje kulturni život u mjestu.

Beta

Jubilarni 50. bal

U organizaciji Koljnofskog hrvatskog društva 10. siječnja održan je jubilarni 50. bal u restoranu Ter-cia u Koljnofu. U programu bala sudjelovala je Folklorna grupa Koljnof, dok je balsku zabavu svirao Pinka Band iz Petrova Sela.

Organizatori su bal ocijenili uspješnim te su zahvalili brojnim sponzorima koji su pridonijeli bogatoj tomboli. Bal su otvorili folkloraši FGK, koje su pripremili Martina Korláth, Andrea Völgyi Egresits, Silvana Pajrić i Zoltán Korláth.

Gostima bala, među kojima su bili veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić i predsjednik HDS-a Ivan Guban – koji su se i sami obratili okupljenima, obratio se i predsjednik Koljnofskog hrvatskog društva Géza Völgyi. Rekao je:

„S velikim zadovoljstvom i poštovanjem pozdravljam vas sve na našem 50. hrvatskom balu! Prošle godine smo slavili 50 ljeta tambure. Ovo je dokaz da su naši temelji jako čvrsti. Velika nam je čast da ste u ovako velikom broju došli da zajedno slavimo, mulatujemo.

Folkloristi FGK-a

Hvala lipa organizatorskom timu: Martini, Zoltánu Korláthu, Karmeli, Silvani Pajrić, Andrei i Ivanu Völgyiju, Mariki Grubić i svakomu drugomu ki su čuda djelali da se mi budemo mogli bezbrižno čutiti. Cijelo ljetu su čuda djelali za nas.

Zbor FGK-a

Iza nas je opet jedno vrlo bogato i sadržajno ljetu. Nažalost, morali smo se suočiti s mnogim borbama i nepotrebnim događajima, ki su nam oduzeli jako puno energije. Najvažnija zadaća kroz cijelo ljetu bila nam je podupiranje podučavanja školske, omladinske i odrasle tamburaške grupe, pokrenuli smo i tamburašku grupu s odraslim početnicima. Nabava instrumentov i žic, kot i pokrivanje troškov popravkov, bila nam je važna. Isto tako veliku pažnju posvetili smo podučavanju školske i omladinske plesačke grupe i njihovoj glazbenoj pratnji.

Važno nam je bilo da pjevanje, plesanje i sviranje bude na najvišoj mogućoj razini, uz pomoć najboljih stručnjaka. Osigurali smo i narodne nošnje, putne troške i tehničke uvjete za djelovanje. Ovi su naši prioriteti i tomu podređujemo sve naše djelovanje.

Domaćini s gostima

Svi dohotki ovoga bala idu na obdržavanje naše folklorne grupe za ove gorepomenute cilje. Dopustite meni da posebno srdačno i s velikim poštovanjem pozdravljam gospodina veleposlanika i cijelu ekipu veleposlanstva, čija je prisutnost velika čast za našu zajednicu i naše selo. Drago nam je što ste prihvatili naš poziv i večeras ste s nama. Ovom prigodom želim iskreno zahvaliti vama, kao i Republici Hrvatskoj, na svojoj pomoći i potpori koju je naše društvo primilo tijekom proteklih godina. Ta nam je pomoć bila izuzetno važna, ne samo u materijalnom smislu nego i emocionalno. Podrška naše matične domovine nam jako puno znači.

Niš drugo ne ostaje meni nego da vam svima želim ugodnu večer, dobro raspoloženje i lijepu zabavu.”

Jedna od nagrada – dalmatinski pršut

Predsjednik Koljnofskog hrvatskog društva Géza Völgyi obratio se gostima

Uz spomenute balu su nazočili i predsjednik Hrvatskog kulturnog društva iz Austrije Joži Buranić, predsjednik Hrvatske samouprave Koljnofa Franjo Grubić te ravnateljica OŠ Mihovila Nakovića Agica Sárközi.

Branka Pavić Blažetin • Foto: hrvatskenovine.at

DUŠNOK – Dolaskom novoga župnika vlč. Sabolča Tomaškovića u dušnočkoj župi vraćene su redovite mise na hrvatskom jeziku svake mlade nedjelje, a uvedene su i mise četvrtkom ujutro u 8 sati. Isto tako oživljeni su i crkveni obredi i pučki običaji povezani s crkvenim blagdanima. Tako je u nedjelju 25. siječnja obilježen i blagdan sv. Vinka, đakona i mučenika, zaštitnika vinara i vinogradara koji se slavi 22. siječnja. Vinogradari toga dana odlaze u vinograde i obavljaju prvu rezidbu, a prema stanju trsova prognoziraju kakva će biti berba. „Ako vince curi, klet i podrum puni“, kaže se u Dušniku. Tako je u nedjelju 25. siječnja dušnočki župnik Sabolč Tomašković u nazočnosti dušnočkih vinara, vinogradara i vjernika posvetio trsove loze u dušnočkim vinogradima, na čestici zvanoj Lugas, u nadi da će biti dobra berba.

S. B. • Foto: *Dusnoki Szent Fülöp és Szent Jakab apostolok Plébánia* (Facebook)

BAJA / BIOGRAD NA MORU – Izaslanstvo Grada Baje boravilo je u posjetu prijateljskom gradu Biogradu na Moru. U povodu Dana grada bajska gradonačelnica dr. Bernadett Bari i gradska vijećnica Jutka Poljak nazočile su svečanoj sjednici Gradskog vijeća i kulturnim programima odnosno proslavljanju blagdana sv. Stošije, zaštitnice grada. Kako je u toj prigodi u svojoj objavi na Facebooku istaknula bajska gradonačelnica, prigoda je posebno važna jer suradnja dvaju gradova ove godine obilježava 10. godišnjicu prijateljstva. Stoga će ove godine na dostojan način proslaviti taj jubilej u znaku suradnje i zajedničkih vrijednosti.

SANTOVO/BAJA – Članovi Tamburaškog orkestra santomatke hrvatske škole pod vodstvom učitelja tambure Attila Csurića 24. siječnja sudjelovali su na koncertu i plesačnici Bajске udruge plesačnica. Školski orkestar redovito nastupa na školskim i mjesnim priredbama, a odaziva se i na sve druge pozive te predstavlja glazbenu baštinu bunjevačkih i šokačkih Hrvata u Bačkoj.

S. B.

KUD „Kolo“ iz Tompe

TOMPA – U organizaciji mjesnog KUD-a „Kolo“ 24. siječnja održano je tradicionalno Bunjevačko prelo. U prigodnom kulturnom programu nastupili su KUD „Roko“ iz Čikerije i domaći KUD „Kolo“. Na prelu koje je priređeno u mjesnom domu kulture okupili su se gosti iz mjesta i okolnih naselja, a za dobro raspoloženje pobrinuo se bajski Orkestar „Čabar“. Malobrojni Hrvati bunjevačkog podrijetla u Tompi su imali i hrvatsku samoupravu, a danas se o njegovanju tradicija, običaja i folklora brine KUD „Kolo“, koji već 13. godinu organizira i bunjevačko prelo.

Foto: *László Imre* (Facebook)

ALJMAŠ – U bačkom gradiću 24. siječnja priređen je II. Festival svinjokolje. U organizaciju je bila uključena i Kulturna udruga bunjevačkih Hrvata Aljmaša, koja je utemeljena 2006. godine pod vodstvom Valerije Marije Petrekanić i kojoj je od 2023. voditeljica Erika Turcsik. Ona je i otvorila ovogodišnji Festival, organiziran u ulici Dob, zahvalivši sudionicima i poduzeteljima. Uslijedio je blagoslov sudionika koji im je podijelio župnik vlč. Balázs Gyöngyösi. Uz bogatu gastronomsku ponudu za dobro raspoloženje uz glazbu pobrinuo se Zoltán Varga. Nudila su se i vina Vinarije Bergman. U večernjim satima priređeno je i svečano proglašenje rezultata i nagrađivanje najboljih natjecatelja.

BUDIMPEŠTA – Kako na svojem Facebooku donosi Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Mađarskoj, u Budimpešti je 16. siječnja dogovorena daljnja suradnja na sastanku intendantice HNK-a Zagreb Ive Hraste Sočo s ravnateljem Mađarskoga narodnog kazališta Attilom Vidnyanszkyim.